

der, som det forekommer mig, saa klart som muligt har godtgjort, at her ikke kan være Tale om Brud paa Contractsfrihed eller Indskrænkning i Contractsfrihed, ved at erklære, at i en vis bestemt Bog, som har en ganske anden Hensigt, en ganske anden Charakter, vil Lovgivningen ikke taale, at slige Beviisligheder blive indførte. Det er det Samme, som om den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 2den Valgkreds vilde fremsætte denne Klage: Der er ingen Talefrihed, thi rigtignok kan jeg tale hvorsomhelst, kun ikke paa Prædikestolen. Derfor det; at der er eet Sted, hvor han ikke maa tale; skulde ophæve Talefriheden, ja, saa er det sikkert, at fordi han paa eet Sted ikke maa skrive, hvad han vil, er ogsaa Skrive- og Contractsfriheden hævet; men ogsaa kun under denne Forudsætning. Det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds (Rühnel) meente, at det kunde have sin Betydning, at Huusbonden med Tjendets Samtykke indførte et godt Skudsmaal i Skudsmaalsbogen. Jeg har allerede gjort opmærksom paa, hvilken uheldig Indflydelse dette vil have for alle de gode Tjender, som ikke kunne faae et godt Skudsmaal indført i Skudsmaalsbogen, og skal ikke gjentage det, men det ærede Medlem meente endvidere, at et Skudsmaal i Skudsmaalsbogen havde større Paalidelighed end et Skudsmaal udenfor Skudsmaalsbogen; et Skudsmaal i Skudsmaalsbogen, der saagodtsom af Enhver, der har havt Ordet i denne Sag og i denne Sag, er stemplet som upaalideligt, og som den ærede Rigsdagsmand i selsamme Dieblis, han udtalte dette, selv stemplede som upaalideligt! Han erklærede nemlig, at han aldrig havde hørt Noget, der havde sagt, at de havde givet et daarligt Skudsmaal. Det kan ikke være muligt Andet, end at den ærede Rigsdagsmand maa have kjendt Flere, der have havt daarlige Tjender, eller meent at have havt saadanne, men da de ikke have gjort Bemærkning derom, have de jo skrevet mod Sandheden, og deres Paategning har altsaa været upaalidelig. Denne hans Udtalelse stempler altsaa, jeg gjentager det, Skudsmaalet i Skudsmaalsbogen som upaalideligt, og saa skulde dog disse upaalidelige Skudsmaal i denne upaalidelige Skudsmaalsbog have større Paalidelighed end de Skuds-

maal, der ere frit udstedte, man kalde det nu, paa løst Papir eller i en Bog! Dette forstaaer jeg ikke, men jeg maa tilståae, at naar de to Herrer, trods al deres indbyrdes Uenighed, have kunnet enes om at stille disse Endringsforslag, saa undrer det mig slet ikke, at enhver af dem ikke alene er uenig med den anden, men er uenig med sig selv. Jeg skal da derfor heller ikke opholde mig videre ved disse Forslag, men lade det blive ved endnu engang at anbefale det høie Thing at stemme imod Forslagene under Nr. 1 og 3 og stemme for Forslaget under Nr. 5 samt det subsidiaire under Nr. 6 b.

Thorab: Det er navnlig en Yttring af det ærede Medlem for Viborg Amts 1ste Valgkreds (Chr. Jensen), som giver mig Anledning til at tage Ordet. Han sagde, at det var urigtigt at affikere et godt Tjende fra at faae en Paategning, som kunde godtgjøre, at det ikke af flette eller daarlige Grunde havde forladt en Tjeneste efter en kort Tjenestetid. Det forekommer mig imidlertid, at Lovforslaget i denne Henseende har alt Forødent. Der staaer nemlig, at Huusbondens Ret til at indføre Andet og Mere osv. i Skudsmaalsbogen bortfalder, og der tilføies endog, at naar Huusbonden desuagtet indfører noget Mere, end fra hvilken Tid og til hvilken Tid Tjendet har tjent ham, skal det være Tjendets Sag, om der skal anlægges Sag imod Huusbonden derfor, og om denne kommer til at bøde derfor. Det er da en Selvfølge, at ethvert ordentligt Herstab ligeoverfor et godt Tjende albrig vil unddrage sig for at tilføie en saa ringe Ting, som at han eller hun har fratruadt hans Tjeneste paa Grund af Sygdom, paa Grund af Familieanliggender eller paa Grund af Militærtjeneste. (En Stemme. Det maa han ikke!) Der staaer ikke et Ord om, at Huusbonden ikke maa gjøre det, men kun at Tjendet skal kunne gjøre sin Ret gjældende. Tjendet kan gjøre sin Ret gjældende, og hvad skulde der saa være iveien for, at der, naar Tjendet finder sig veri, da gjøres denne ubetydelige Tilspøining, som det dog virkelig er, om det er Sygdom eller Militærtjeneste eller Familieanliggender, der foranledige Tjenestens